

Sukeltajaliiton CMAS-koulutuksen yleinen koulutusohje

Sukeltajaliitto ry, päivitetty 13.10.2021

Sisällys

Päivityshistoria	4
1. Johdanto	5
2. Käsitteet ja määritelmät	6
3. CMAS:n sukelluskoulutusfilosofia.....	15
4. CMAS-kurssien järjestäminen.....	18
4.1 Osallistujille annettavat ennakkotiedot	18
4.2 Sukeltajan polku	19
4.3 Joustavat koulutusjärjestelyt.....	19
4.4 Teoriaopetus.....	20
4.4.1 Lähiopetus	20
4.4.2 Dyykki -oppimisympäristö	20
4.4.3 Oppimateriaalit.....	20
4.5 Käytännön koulutus.....	21
4.5.1 Riskiarviointi	21
4.5.2 Turvallisuusvälineet	21
4.5.3 Pelastussuunnitelma	21
4.5.4 Sukellusvarusteet	22
4.5.5 Oppilaille annettavat ohjeet.....	24
4.6 Montako oppilasta per kouluttaja käytännön harjoituksiin?	24
4.7 Sukelluskelpoisuus.....	25
4.8 Allaskoulutus	26
4.9 Avovesikoulutus.....	27
4.10 Velvollisuus kortittamatta jättämiseen	27
4.11 CMAS-koulutuksen laatulupaus.....	28
5. Hallinnollisia ohjeita	29
5.1 CMAS-kurssien järjestämisoikeus.....	29
5.2 Kurssien yleiset pääsyvaatimukset	29
5.3 Ensiapu- ja hapenantopätevyyydet.....	29
5.4 Vakuutus	30
5.5 CMAS-kortin hakeminen.....	30
5.6 Oppilaan tietojen säilyttäminen	30
5.7 Sukeltajaliiton kalenterin hyödyntäminen kurssin markkinoinnissa	31
5.8 Kurssin vastuukouluttaja	31

5.9 Koulutusvastaava.....	32
6. Korttien uusiminen	33
6.1 Sukeltajakortin uusinta ja nimenmuutos	33
6.2 Muiden CMAS-järjestöjen myöntämät sukeltajakortit	33
6.3 Ohjaaja- ja kouluttajakortit	34
6.4 Muiden CMAS-järjestöjen myöntämät kouluttajakortit	35
6.6 Erikoiskurssien ja taitokoulutusten kouluttajakortit	35
7. Muut koulutusjärjestöt.....	36
7.1 Sukelluskoulutusta koskevat ISO-standardit	36
7.2 Sukelluskoulutuksen EUF-sertifikaatti	36
7.3 Muiden koulutusjärjestöjen kortit.....	37
8. Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen	38
8.1 Aiemmin hankitun osaamisen hyväksi lukeminen kurssin osasuorituksena.....	38
8.2 Crossover	38
Yhteenveto eräistä snorkkelisukelluksen kurssivaatimuksista.....	39
Yhteenveto eräistä laitesukelluksen kurssivaatimuksista	41

Päivityshistoria

13.10.2021	Lisätty ohjaaja- ja kouluttajakorttien uusimisvaatimuksiin voimassa oleva Vastuullinen valmentaja -kurssisuoritus
1.1.2021	Täydennetty käsitteitä ja määritelmiä. Tarkennettu teoriaopetuksen ja käytännön harjoitusten keskinäistä järjestystä koskevaa ohjetta. Täydennetty oppilaiden ja kouluttajien määrää koskevaa ohjetta. Tehty kurssien järjestämishojjeiden päivityksistä seuranneita muutoksia.
1.9.2020	Päivitetty laitesukelluskursseilla käytettävistä varusteista annettavia ohjeita. Selkiytetty kortin uusimista käsittelevässä kohdassa sitä, mitkä vaatimukset koskevat snorkkelisukelluskouluttajia ja mitkä laitesukelluskouluttajia.
1.1.2020	Tehty päivityksiä käsitteisiin ja määritelmiin, kurssin käytännön järjestelyitä koskeviin ohjeisiin ja korttien uusimista koskeviin ohjeisiin. Lisätty uusi luku: 8. Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen. Lisätty taulukko eräistä kurssivaatimuksista.
15.12.2018	Täydennetty käsitteitä ja määritelmiä. Korjattu vaatimus oppilaan tietojen säilyttämisen ajasta ISO-standardin mukaiseksi. Tarkennettu kurssilla käytettävistä varusteista annettuja ohjeita.
11.4.2018	Alkuperäinen julkaisu

1. Johdanto

Tämä ohje koskee Sukeltajaliiton sekä Liiton jäsenseurojen ja yhteisöjäsenten järjestämää CMAS-koulutusta. CMAS-koulutuksen lisäksi Sukeltajaliiton piirissä järjestetään myös AIDA-, DAN- ja Vapepa-sukeltajakoulutusta, joissa noudatetaan omia erillisiä ohjeitaan.

Tätä ohjetta on noudatettava kaikilla Sukeltajaliiton ja sen jäsenseurojen ja yhteisöjäsenten järjestämällä CMAS-kursseilla. Kurssit on järjestettävä kyseistä kurssia koskevan erillisen järjestämisohjeen mukaisesti. Mikäli Sukeltajaliiton CMAS-koulutuksen yleisen koulutusohjeen ja tietyn kurssin järjestämisohjeen välillä on eroavaisuuksia tai ristiriitaa, noudatetaan ensisijaisesti kurssin järjestämisohjetta. Kun ohjeita päivitetään, käynnissä olevat kurssit viedään loppuun niiden ohjeiden mukaisesti, joiden voimassaollessa kurssi on aloitettu, mikäli kurssin vastuukouluttaja ei muuta päätä. Muilta osin noudatetaan aina sillä hetkellä voimassa olevia ohjeita.

Kurssia järjestettäessä on noudatettava myös

- Snorkkelisukelluksen turvaohjetta
- Laitesukelluksen turvaohjetta
- Sukeltajaliiton eettisiä ohjeita

Tätä Sukeltajaliiton ohjetta laadittaessa on otettu huomioon seuraavien kansainvälisten standardien sisältämiä asioita:

- CMAS Universal Standards and Procedures (21.4.2012)
- ISO 24803:2017, Requirements for recreational diving providers

2. Käsitteet ja määritelmät

Sukeltajaliiton CMAS-koulutuksen yleisessä koulutusohjeessa ja eri CMAS-kurssien järjestämisoheissa käytetään seuraavia käsitteitä ja määritelmiä:

Alkuohjeistus, alkubriiffaus

Lyhyt sukellusta edeltävä keskustelu CMAS-kouluttajan ja oppilaiden tai CMAS Dive Leaderin ja hänen johtamiensa sukeltajien välillä. Alkuohjeistus sisältää vähintään seuraavia elementtejä:

- Sukelluksen aikana noudatettavat käytännöt (esim. sukellusryhmän roolijako, veteenmeno, laskeutuminen, nousukäytännöt, pintaautuminen, sukelluksen aika- ja syvyyusrajoitukset, pelastussuunnitelma).
- Sukelluspaikkaa ja sukellusympäristöä koskevat asiat.
- Viestintä ja merkinannot.
- Varusteiden valmisteleminen sukellukselle.
- Harjoiteltavat/arvioitavat sukellustaidot, arviointiperusteet (koulutustilanteessa).
- Sukelluksen jälkeiset toimenpiteet.

Allaskoulutus

Sukelluskoulutus, joka järjestetään joko uima-altaassa, maauimalassa tai uima-allasmaisissa olosuhteissa luonnonvesissä.

Avovesikoulutus

Sukelluskoulutus, joka järjestetään uima-allasmaisia olosuhteita vaativammassa ja vaihtelevammassa olosuhteissa luonnonvesissä. Koulutuspaikka voi olla myös louhos tai tekojärvi, kunhan veden syvyys, näkyvyys, veden liikkeet yms. olosuhteet ovat verrannollisia ja valmistavat oppilaan riittävällä tavalla niihin avovesisukeltamisen tyypillisiin olosuhteisiin, joissa hän jatkossa tulee sukeltamaan.

CMAS

Confédération Mondiale des Activités Sous-marines - World Underwater Federation. Sukelluksen kansainvälinen kattojärjestö, jonka jäsen Sukeltajaliitto on, ja jonka standardeihin Sukeltajaliiton koulutusjärjestelmä perustuu.

CMAS Dive Leader

CMAS:n standardeissa käytetty nimitys, jolla viitataan

- CMAS Three Star Snorkel Diver -sukeltajaan erityisesti niissä tilanteissa, joissa CMAS Three Star Snorkel Diver toimii snorkkelisukellusryhmän johtajan, sukellusvanhimman tai snorkkelisukelluskurssin koulutusavustajan roolissa.
- CMAS Three Star Diver -sukeltajaan erityisesti niissä tilanteissa, joissa CMAS Three Star Diver toimii sukellusryhmän johtajan, sukellusvanhimman tai koulutusavustajan roolissa.

Muiden kansainvälisesti yleisesti hyväksytyjen sukelluskoulutusjärjestöjen ISO 24801-3 (Dive Leader) -standardin vaatimustasoa vastaavat Divemasterit voivat toimia Dive Leaderin tehtävissä Sukeltajaliiton järjestämishojjeiden mukaan järjestetyillä kursseilla, mikäli

- he ovat Sukeltajaliiton jäseneseuran jäseniä, Liiton henkilöjäseniä, tai rekisteröity Liittoon yhteisöjäsenen kautta
- heidän Dive Leader -luokituksensa on ko. järjestön sääntöjen mukaan voimassa.

CMAS Enriched Air Nitrox Instructor

Vähintään CMAS One Star Instructor -kortin omaava CMAS-kouluttaja, joka on suorittanut näyttökokeen ja kortitettu CMAS Enriched Air Nitrox Instructor -kouluttajaksi.

CMAS-kouluttaja

CMAS One Star Snorkel Diving Instructor, CMAS Two Star Snorkel Diving Instructor, CMAS One Star Instructor, CMAS Two Star Instructor tai CMAS Three Star Instructor.

Dekompressio

Elimistöön paineen vaikutuksesta liuenneen inerttikaasun poistuminen, kun paine alenee.

Dekompressiokaasu

Inerttikaasun poistamisen nopeuttamiseksi nousun aikana käytetty kaasu, jonka happiprosentti on korkeampi kuin pohjakaasun.

Dekompressiosuunnitelma

Nousutaulukon, sukellustietokoneen tai tietokoneohjelman avulla tehty suunnitelma, jossa otetaan huomioon sukellussyvyys, alttiinaoloaika ja asianmukainen nousuaikataulu tarvittavine turva- tai etappipysähdyksineen.

Dekompressiopullo, dekopullo

Tavallisesti sukeltajan vasemmalla kyljellä kuljetettava nesteeltään neutraali säiliö, joka sisältää pohjakaasuun verrattuna happiprosentiltaan korkeampaa dekompressiokaasua.

Epäsuora valvonta

CMAS-kouluttaja on läsnä sukellustilanteessa joko vedessä tai pinnalla, oppilaat ovat joko CMAS Dive Leaderin tai lähikouluttajan suorassa valvonnassa tai toimivat itsenäisinä sukelluspareina.

Vedessä tapahtuvasta epäsuorasta valvonnasta yksi esimerkki on tilanne, jossa oppilaat harjoittelevat CMAS-kouluttajan opettamaa taitoa pareina tai pienryhmissä CMAS Dive Leaderin tai lähikouluttajan suorassa valvonnassa ja CMAS-kouluttaja liikkuu vedessä ryhmien välissä ja valvoo kokonaistilannetta.

Pinnalta tapahtuvaa epäsuoraa valvontaa käytetään pääasiassa jatko- ja erikoiskursseilla ja taitokoulutuksissa, kun oppilaat ovat valmiita kortitettuja sukeltajia, joilla on jo kokemusta itsenäisestä toiminnasta avovedessä. Joissakin harjoitteissa oppilaat sukeltavat CMAS Dive Leaderin tai lähikouluttajan suorassa valvonnassa. Joissakin harjoitteissa oppilaat sukeltavat itsenäisinä sukelluspareina, joiden toimintaa seurataan pinnalta käsin (esimerkiksi jatkokurssien suunnistusharjoitukset).

Kun epäsuora valvonta tapahtuu pinnalta, kouluttaja on vastuussa oppilaiden tekemien sukellus- ja pelastussuunnitelmien tarkastamisesta ja käynnistää ja johtaa pelastustoimia tarvittaessa. Kouluttaja purkaa oppilaiden sukelluksenaikaiset kokemukset sukelluksen jälkeisessä loppupalaverissa ja tekee yhteenvedon harjoituksen onnistumisesta mahdollisten CMAS Dive Leadereiden tai lähikouluttajien ja oppilaiden oman arvion perusteella.

Happihuollettu

Happiyhteensopiva materiaali on puhdistettu happipuhhtaaksi.

Happipuhdas

Materiaali, josta on poistettu riskejä aiheuttavat epäpuhtaudet. Materiaali ei sisällä korkeapaineisen hapen kanssa yhteensopimattomia epäpuhtauksia (rasva, hiilivedyt).

Happiyhteensopiva

Termi, jolla kuvataan sitä, että laitteet ja varusteet ovat materiaaleiltaan sopivia 100 % hapen käyttöön.

ISO

International Organization for Standardization. Kansainvälinen standardisoimisjärjestö, joka on julkaissut myös eri sukeltaja- ja sukelluskouluttajakurssitasojen standardeja.

Jälkipurku, debriiffaus, jälkibriiffaus

Lyhyt sukelluksen jälkeinen keskustelu CMAS-kouluttajan ja oppilaiden tai CMAS Dive Leaderin ja hänen johtamiensa sukeltajien välillä. Jälkibriiffaus sisältää vähintään seuraavia elementtejä:

- palautetta suorituksista
- kommentteja sukelluksesta ja sen tapahtumista
- ohjeita tulevien suoritusten parantamiseksi
- tietoa seuraavista sukelluksista, jne.

Keskisyvä sukellus

Syvyysalue 20–30 metriä.

Liittokouluttaja

CMAS Three Star Instructor, jonka Sukeltajaliiton hallitus on valiokunnan esityksestä nimennyt liittokouluttajan tehtäviin. Liittokouluttajat toimivat ohjaaja- ja kouluttajakurssien kouluttajina.

Lähikouluttaja

Henkilö, jolla on voimassa oleva Sukeltajaliiton lähikouluttajakortti. Lähikouluttaja voi avustaa koulutustehtävissä eri tasoilla sukelluskursseilla.

CMAS Two Star Snorkel Diving Instructor -kouluttaja voi toimia laitesukelluskursseilla lähikouluttajan tehtävissä, mikäli hänellä on lisäksi

- CMAS Rescue Diver -kortti tai vastaava toisen kansainvälisesti hyväksytyyn sukelluskoulutusjärjestön myöntämä kortti.
- CMAS Three Star Diver -kortti tai vastaava toisen kansainvälisesti hyväksytyyn sukelluskoulutusjärjestön myöntämä voimassa oleva kortti, joka täyttää ISO 24801-3 (Dive Leader) -standardin vaatimukset.

- Voimassa oleva hätäensiapupätevyys.
- Voimassa oleva sukeltajataudin ensiavun kattava hapenantopätevyys.

Muiden kansainvälisesti yleisesti hyväksytyjen sukelluskoulutusjärjestöjen ISO 24802-2 -standardin vaatimustasoa vastaavat laitesukelluskouluttajat voivat toimia lähikouluttajan tehtävissä Sukeltajaliiton järjestämisharjoitusten mukaan järjestetyillä kursseilla, mikäli

- he ovat Sukeltajaliiton jäsenyksen jäseniä, Liiton henkilöjäseniä tai rekisteröity Liittoon yhteisjäsenen kautta.
- heidän kouluttajaluokituksensa on ko. järjestön sääntöjen mukaan voimassa oleva.

Nitroksi – EAN (Enriched Air Nitrox)

Typen ja hapen seos, jonka happiprosentti on yli 21 %.

Opetusnäyte

Opetusnäytteet ovat kouluttajakursseihin liittyviä harjoituksia, joiden avulla kouluttajakurssin oppilas osoittaa osaavansa valmistella, suunnitella ja toteuttaa käytännössä sukelluskurssien teoria-, allas-, ja avovesiosuuksiin liittyviä opetustilanteita.

Opetusnäytteet voidaan toteuttaa tilanteen mukaan roolipeliharjoituksina tai todellisten sukelluskurssien opetustilanteissa. Opetusnäytteet voivat olla mikroluentoja (10-15 minuuttia), jos ne sisältävät kaikki opetusnäytteeltä vaadittavat elementit.

Teoriaopetusnäyte

Teoriaopetusnäytteen tulee sisältää seuraavat elementit:

- Johdanto
 1. Huomion herättäminen ja yleiskatsaus aiheeseen
 2. Miksi opittava asia on tärkeä?
 3. Oppimistavoitteet
 4. Luennon kulku
- Sisältöosa/aiheen käsittely
- Yhteenveto
 1. Oppimistavoitteiden ja avainkohtien kertaus
 2. Opitun testaus
 3. Hyötyperusteiden kertaus, motivointi

Allasopetusnäyte

Allasopetusnäytteen tulee sisältää seuraavat elementit:

- Alkubriiffi
 1. **mitä** (taidon esittely ja mitattavat tavoitteet)
 2. **miksi** (motivointi, linkki muihin taitoihin)
 3. **miten** (harjoituksen kulku, käsimerkit)
- Taidon opetus
 1. mallisuoritus
 2. valvonta
 3. taidon harjoittaminen
- Loppubriiffi
 1. **kertaus** mitä harjoiteltiin
 2. saavutettiinko **tavoitteet**?
 3. henkilökohtainen **palaute**, konkreettiset neuvot ongelmiin, jatkumo tulevaan

Avovesiopetusnäyte

Avovesiopetusnäytteen tulee sisältää seuraavat elementit:

- Avovesiharjoituksen suunnittelu ja valmistelu
- Alku- ja loppu -briiffaukset
- Oppilaiden hallinta
- Oppilaiden valvominen
- Ongelmien havaitseminen ja ratkaiseminen
- Oppilassuoritusten arviointi
- Palautteenanto oppilaille

OTU (Oxygen Tolerance Unit)

Laskennallinen suure, jonka avulla seurataan pitkäaikaista altistumista korkeille hapen osapaineille hengityselinten oireiden varalta.

Pohjakaasu

Sukelluksen aikana käytettävä hengityskaasu, jonka ppO₂ max on 1,4 bar suurimmassa syvyydessä.

Riskiarviointi

Uhka-, vaara- ja häiritsevien tekijöiden tunnistaminen, riskin suuruuden ja merkittävyyden määrittäminen ja toimenpiteet riskin pienentämiseksi hallittavalle tasolle.

Sukellus

Snorkkelsukelluskurssien avovesisukelluksia ei määritellä sukelluskertojen tai sukelluksen keston perusteella. Kurssin järjestämisohjeessa määritellään avovesitaidot, jotka kurssilla on suoritettava. Nämä taidot voidaan suorittaa olosuhteiden mukaan yhdellä tai useammalla kerralla.

Laitesukelluskurssin avovesisukelluksen vaatimukset täyttävän sukelluksen on sisällettävä seuraavat elementit:

- alkubriiffaus
- alkuvalmistelut
- varustetarkastus ja paritarkastus
- veteen meno
- laskeutumiskäytännöt
- sukelluksen kesto vähintään 20 minuuttia
- nousukäytännöt, mukaan lukien turvapysähdykset
- nousu vedestä
- sukelluksen loppubriiffaus/purku
- varusteiden käytönjälkeinen huolto
- sukelluspäiväkirjan täyttäminen.

Sukellusalan palveluntarjoaja

Eryteisesti ISO-standardeissa käytetty käsite, joka tarkoittaa henkilöä, yritystä tai yhteisöä, joka tarjoaa yhtä tai useampaa seuraavista palveluista:

- sukelluskoulutus
- järjestetyt, ohjatut tai opastetut sukellukset
- sukellusvarusteiden lainaaminen tai vuokraaminen.

Palveluntarjoaja voi olla myös ei-kaupallinen toimija. Myös maksuttomat palvelut ovat palveluita.

Sukellusjohtaja

Yhteisnimitys CMAS Dive Leadereille ja CMAS One Star Snorkel Diving Instructor, CMAS Two Star Snorkel Diving Instructor, CMAS One Star Instructor, CMAS Two Star Instructor ja CMAS Three Star Instructor -kouluttajille.

Suora valvonta

Suora valvonta pinnan alla

Kouluttaja on oppilaan välittömässä läheisyydessä valmiina reagoimaan nopeasti.

Pinnan alla suoraa valvontaa käytetään etenkin silloin, kun ei voida edellyttää, että oppilas kykenisi vielä vastaamaan itsenäisesti omasta turvallisuudestaan.

Suora valvonta pinnalla

Kouluttaja on läsnä ja valvoo oppilaiden tekemiä harjoituksia. Valvottava ryhmä on sopivan kokoinen ja kouluttaja on sijoittunut niin, että hän pystyy havainnoimaan ja arvioimaan harjoituksia, ja puuttumaan tehokkaasti ongelma- ja vaaratilanteisiin.

Suora valvonta kouluttajakoulutuksessa

Kouluttajakurssin kouluttaja on läsnä samassa tilassa ja valvoo kouluttajaharjoittelijan toimintaa.

Suurin sallittu käyttösyvyys, MOD (Maximum Operating Depth)

Syvyys, jossa hengitettävän kaasuseoksen hapen osapaine saavuttaa sen suurimman sallitun arvon.

Syväsukellus

Sukellus yli 30 metrin syvyyteen.

Trimmi

Oikea, vaakasuora sukellusasento. Sukeltajan rintakehä, lantio ja polvet ovat samalla vaakasuoralla linjalla.

Uima-allasmaiset olosuhteet luonnonvesissä

Luonnonvesissä sijaitseva sukelluspaikka, jonka olosuhteet ovat niin verrannolliset uima-altaaseen tai maauimalaan, että allasharjoitusten järjestäminen on mahdollista ja turvallista. Sukelluspaikan syvyys on allasharjoitteisiin sopiva, pohja on riittävän kova ja pölisemätön, näkyvyys on hyvä, veden liikkeet ovat niin vähäisiä, että ne eivät vaikuta harjoitteisiin, eikä alueella ole turvallisuutta vaarantavaa veneliikennettä.

Vaihtoehtoinen hengityskaasun lähde

Kaasu loppu- tai laitehäiriötilanteessa käytettäväksi tarkoitettu varajärjestelmä. Varajärjestelmä voi olla

- vara-annostin (octopus)
- kahdennettu laite, jossa on kaksi paineenalenninta ja kaksi annostinta
- itsenäinen varakaasusäiliö.

Vastaava ilmasyvyys, EAD (Equivalent Air Depth)

Syvyys, jossa ilmaa hengitettäessä typen osapaine olisi sama kuin suunnitellulla seoskaasusukelluksella.

Vastuukouluttaja

Sukelluskouluttaja, jolla on pätevyys ja valtuudet suunnitella ja toteuttaa tietyntasoinen sukelluskurssi, johtaa ko. kurssin kouluttajatiimiä, arvioida oppilaiden suoritteet ja hyväksyä ne suoritetuiksi ja kortittaa oppilaat.

3. CMAS:n sukelluskoulutusfilosofia

1. Sukeltaminen ei ole riskitön harrastus

Vaikka sukeltaminen on turvallista, se ei ole täysin riskitön harrastus. Siksi

- kaikkien CMAS-sukelluskurssien osallistujia tiedotetaan sukelluksen riskitekijöistä niin, että he voivat tehdä päätöksen kurssille osallistumisesta saamiensa tietojen perusteella.
- CMAS-sukelluskoulutus ja kurssiohjelmat on rakennettu siten, että oppilaat saavuttavat riittävät tiedot ja taidot sukelluksen harrastamiseen turvallisella ja osaavalla tavalla.
- Oppilaan turvallisuus nostetaan ensisijaiseksi kaikilla CMAS-kursseilla.
- CMAS edistää turvallisiksi havaittuja sukelluskäytäntöjä.

2. Sukelluskoulutuksen laatu

Korkealaatuinen koulutus on avainasemassa sekä sukellusturvallisuuden luomisessa että pätevien sukeltajien kehittämisessä. Siksi

- CMAS kehittää korkealaatuista sukelluskoulutusta edistäviä standardeja ja kurssinjärjestämisohteja.
- CMAS-kurssin hyväksytyt läpäisemisen perustuu mitattaviin oppimistavoitteisiin ja siihen, kuinka oppilas tekemillään suoritteilla osoittaa saavuttaneensa nämä tavoitteet, eivät määrätyn ajan kuluttamisesta koulutukseen.
- CMAS Dive Leaderit ja CMAS-kouluttajat koulutetaan ammattimaiselle osaamistasolle.
- CMAS Dive Leaderit ja CMAS-kouluttajat toimivat huolellisesti, edistävät turvallisuutta ja hyviä asiakassuhteita oppilaisiin.
- Kurssien teoriaosuuden oppiminen tapahtuu CMAS-kouluttajan valvonnassa.
- Kurssien allas- ja avovesiopetus tapahtuu CMAS-kouluttajan suorassa valvonnassa.
- Oppilaan tiedot ja taidot arvioi CMAS-kouluttaja.
- Kursseilla CMAS-kouluttajan koulutusavustajina toimivilla henkilöillä on tehtävään asianmukainen koulutus.

3. Jatkuva koulutus ja harjoittelu

Oppiminen on elinikäinen prosessi, joka ei koskaan tule valmiiksi. Mikään yksittäinen sukelluskurssi ei voi opettaa kaikkea mahdollista sukeltamisesta. Kaikkien CMAS-sukeltajien tulisi jatkaa kouluttautumistaan ja harjoitella kursseilla oppimiaan taitoja säännöllisesti pysyäkseen ajan tasalla sukellusharrastuksen kehityksestä ja varmistaakseen henkilökohtaisen kasvunsa ja kehittymisensä. Siksi CMAS-sukeltajia kannustetaan tietojensa ja taitojensa jatkuvaan kehittämiseen osallistumalla jatkokursseille ja taitokoulutuksiin. Jokainen CMAS-kurssi toimii rakennuspalikkana edistyneemmän ja korkeamman koulutustason saavuttamiselle.

4. CMAS-kurssien jatkuva kehittäminen

Sukellusharrastus kehittyy jatkuvasti mm. uusien varusteiden, uusien sukellusmenetelmien ja uuden tieteellisen tiedon myötä. Siksi CMAS

- pysyttelee ajan tasalla sukellusalan uusimmasta kehityksestä
- arvioi jatkuvasti CMAS Dive Leadereiden ja CMAS-kouluttajien antamaa koulutusjärjestelmää ja standardeja koskevaa palautetta ja kehittämis ehdotuksia
- arvioi ja päivittää jatkuvasti CMAS:n koulutusjärjestelmää ja standardeja. Näin varmistetaan, että ne pysyvät ajan tasalla ja relevantteina sukellusalan muutoksissa.

5. CMAS Dive Leaderit ja CMAS-kouluttajat ovat roolimalleja

CMAS Dive Leaderit ja CMAS-kouluttajat ovat asiantuntijoita, ja heillä on vaikutusvaltaa muihin sukeltajiin. Siksi on tärkeää, että CMAS Dive Leaderit ja CMAS-kouluttajat

- on koulutettu asiantuntijatasolle
- toimivat ammattimaisella tavalla
- toimivat aina esimerkillisellä tavalla.

6. CMAS:n arvot

Yhteisesti jaetut arvot tuovat luottamusta ja sitovat organisaation yhteen. Yhteisesti jaetut arvot ovat organisaatiolle tärkeä erottautumistekijä, jonka asiakkaat tunnistavat. On tärkeää, että CMAS:n jäsenliitot, CMAS Dive Leaderit ja CMAS-kouluttajat sitoutuvat kaikessa sukellus- ja koulutustoiminnassaan CMAS:n yhteisiin arvoihin:

- rehellisyys
- tinkimättömyys
- reilu peli
- kunnioitus.

7. Yhteistyö muiden koulutusjärjestöjen kanssa

Myös muut kansalliset ja kansainväliset sukelluskoulutusjärjestöt pyrkivät samankaltaisiin päämääriin ja tavoitteisiin kuin CMAS, ja yhteistyö heidän kanssaan hyödyttää kaikkia osapuolia. CMAS toimii

- avoimuuden lisäämiseksi sukellusyhteisössä
- hyvien sukellus- ja turvallisuuskäytäntöjen jakamiseksi koko sukellusyhteisön kesken
- kokemusten jakamiseksi kaikille sukeltajille
- yhteisen osaamisen jatkuvaksi kehittämiseksi.

8. Vedenalaisen ympäristön suojeleminen ja kestävä kehitys

Vesiympäristö on sukeltajien harrastuspaikka. Sukeltajia kannustetaan ympäristövastuuseen, suojelemaan ja vesiympäristössä toimimiseen kestäväällä tavalla niin, että myös tulevat sukupolvet pääsevät nauttimaan siitä.

4. CMAS-kurssien järjestäminen

4.1 Osallistujille annettavat ennakkotiedot

Oppilaalle on annettava riittävät ennakkotiedot, joiden perusteella hän voi tehdä päätöksen CMAS-kurssille osallistumisesta:

- kurssin tavoitteet
- kurssin hyväksytysti suoritaneen sukeltajan osaamistaso
- kurssin ennakko-vaatimukset
- kurssin hintatiedot, tieto erilaisten maksujärjestelyiden mahdollisuudesta, tieto lisäkustannuksista, joita mahdollinen kurssin tavoitteiden saavuttamiseksi välttämätön lisäopetus aiheuttaa
- kurssin peruutusehdot
- tarvittava sukelluskelpoisuus ja -kuntoisuus (terveys selvitys, sukeltajan lääkärintarkastus)
- vakuutusasiat: järjestäjän vastuuvakuutus, sukeltajan tapaturmavakuutus, vastuuvakuutuksen ja tapaturmavakuutuksen korvausalojen ero
- kurssiohjelma
- kortituksen mahdolliset rajoitteet
- kurssilla käytettävät varusteet
- paikalliset ympäristötekijät siltä osin, kun ne vaikuttavat oppilaaseen ja/tai kurssin läpivientiin
- millä tavalla oppilaan tietoja ja taitoja arvioidaan kurssin aikana
- Kurssin läpäisyvaatimukset.

Oppilaalle kerrotaan, mitä henkilö- ym. tietoja hänestä rekisteröidään kurssin aikana. Kurssin järjestäjän on säilytettävä rekisteritietoja vähintään seitsemän (7) vuoden ajan. Tietojen säilyttämisessä noudatetaan tietosuojalakeja ja -asetuksia. Kerättäviin tietoihin kuuluvat:

- nimi, osoite, syntymäaika
- tieto siitä, että terveys selvitys on tehty
- tieto sukellusseuran jäsenyydestä tai Sukeltajaliiton henkilöjäsenyydestä
- kurssin aikana hyväksytysti suoritettavat opintosuoritteet
- kortitustiedot kurssin hyväksytyn suorittamisen jälkeen

Oppilaalle kerrotaan seuraavat tiedot Sukeltajaliitosta:

- Sukeltajaliitto suomalaisten sukellusseurojen kattojärjestönä
- Sukeltajaliiton toimintaperiaatteet
- vaikuttamisen mahdollisuudet Sukeltajaliitossa
- vapaaehtoistyö Sukeltajaliitossa.

Oppilaalle kerrotaan seuraavat tiedot CMAS:sta:

- CMAS vedenalaisen urheilun kattojärjestönä
- sukellusseuran, Sukeltajaliiton ja CMAS:n välinen suhde
- CMAS:n koulutus- ja kortitusjärjestelmä
- kyseisen kurssin paikka CMAS:n koulutusjärjestelmässä.

4.2 Sukeltajan polku

Oppilaalle kerrotaan ennen kurssin päättymistä

- minkälaiset sukellusmahdollisuudet hänelle avautuvat kurssin hyväksytyn suorittamisen jälkeen
- minkä jatkokurssien, erikoiskurssien ja taitokoulutusten pääsyvaatimukseksi hänen suorittamansa kortti hyväksytään.

4.3 Joustavat koulutusjärjestelyt

CMAS-kurssit voidaan järjestää usealla eri tavalla paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden mukaan. Sukeltajaliitto suosittelee seuroja ottamaan käyttöön mahdollisimman joustavia ja monimuotoisia opetusmenetelmiä.

- Kurssin teoriaosuudessa voidaan hyödyntää esim. Sukeltajaliiton Dyykki-oppimisjärjestelmää, erilaisia viestintäohjelmia jne.
- Allasharjoituksia voidaan tarvittaessa järjestää myös uima-allasmaisissa olosuhteissa luonnonvesissä.
- Kurssin käytännön harjoituksia ei ole pakko järjestää leirimuotoisesti, vaan niitä voidaan toteuttaa myös seuran normaalin sukellustoiminnan yhteydessä.

4.4 Teoriaopetus

Mikäli kurssin järjestämishjeessa ei muuta sanota, tiettyyn käytännön harjoitteeseen liittyvä teoriasisältö on opiskeltava ennen käytännön harjoitteen toteuttamista.

4.4.1 Lähiopetus

CMAS-kouluttajan on taattava, että kurssin teoriaosuuteen liittyvä lähiopetus tapahtuu ympäristössä, jossa ei ole oppimista häiritseviä tekijöitä. Lähiopetuspaikalla tulee olla käytettävissä tarvittavat oppimis- ja havainnollistamisvälineet.

4.4.2 Dyykki -oppimisympäristö

Kun kurssin teoriaosuudessa hyödynnetään Sukeltajaliiton Dyykki-oppimisympäristöä, kouluttajan on

- seurattava oppilaiden suorituksia Dyykki-järjestelmän kouluttajatyökalujen avulla
- oltava tarvittaessa oppilaiden apuna ja käytettävissä esim. etätyökaluja käyttäen
- järjestettävä riittävä määrä yhteisiä kohtaamisia, joiden aikana oppilailla on mahdollisuus keskusteluun ja kysymysten esittämiseen, ja kouluttajalla on mahdollisuus varmistaa, että oppimista on tapahtunut
- huolehdittava siitä, että oppilaan tunnukset poistetaan Dyykki-oppimisympäristöön luodulta kurssilta, mikäli oppilaan kurssi keskeytyy pysyvästi.

4.4.3 Oppimateriaalit

Jokaisella oppilaalla on oltava käytössään asianmukaiset oppimateriaalit, joko kirjallisessa tai sähköisessä muodossa, jotka auttavat häntä tarvittavien teoreettisten käsitteiden ja periaatteiden ymmärtämisessä.

Oppimateriaalin voi Sukeltajaliiton verkkokaupasta ostaa joko

- Kurssin järjestävä seura
- Joku toinen Sukeltajaliiton jäsenseura (erityisesti useamman seuran yhteistyökurssien osalta on normaalia, että jokainen seura ostaa omien jäsentensä oppilaspaketit, vaikka kaikki oppilaat ovatkin samalla kurssilla)
- Liiton yhteisöjäsen
- Oppilas itse

4.5 Käytännön koulutus

4.5.1 Riskiarviointi

Kurssin vastuukouluttajan on varmistuttava siitä, että ennen jokaista käytännön harjoitusta (harjoitukset kuivalla maalla, allasharjoitukset ja avovesiharjoitukset) tehdään riskiarviointi. Riskiarvioinnissa huomioidaan

- veden liikkeet (mm. virtaus, aallokko)
- syvyys
- näkyvyys
- mahdolliset saasteet
- veteenmeno- ja nousupaikat
- mahdolliset rajoitetut tai erityisiä riskejä sisältävät alueet (mm. kalaverkot, riski joutua paikkaan, josta suora pintaannousu ei ole mahdollista, venereitit)
- sukelluspaikan sopivuus suunnitelluille harjoituksille
- oppilaiden henkilökohtaiset valmiudet
- pelastussuunnitelmassa huomioitujen riskitekijät.

CMAS-kouluttajalla on oikeus ja velvollisuus keskeyttää suunniteltu harjoitus tai sukellus, mikäli riskiarvioinnin perusteella oppilaan tai muiden osallistujien turvallisuus sitä edellyttää.

4.5.2 Turvallisuusvälineet

Kurssin vastuukouluttajan on varmistuttava siitä, että allas- ja avovesiharjoituksissa on käytettävissä

- olosuhteisiin soveltuva ensiapupakkaus
- hapenantolaite
- viestintäväline, joka mahdollistaa yhteyden ottamisen pelastusviranomaisiin.

4.5.3 Pelastussuunnitelma

Kurssin vastuukouluttajan on varmistuttava siitä, että kaikille allas- ja avovesiharjoituspaikoille on tehty kirjallinen pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelmasta ilmenee vähintään seuraavat asiat:

- mistä ja miten apua hälytetään
- pelastusvälineiden käyttö
- ensiapuvälineistön käyttö
- mikä on pintaorganisaation tehtävänjako hätätilanteessa
- miten evakuointi tehdään.

4.5.4 Sukellusvarusteet

Snorkkelisukellus

Snorkkelisukelluskurssien allas- ja avovesiharjoituksissa kouluttajien, koulutusavustajien ja oppilaiden on käytettävä vähintään seuraavaa varustusta:

- räpylät
- maski
- snorkkeli
- snorkkelisukellusliivi (suositus)
- olosuhteisiin soveltuva pudotettavissa oleva painojärjestelmä
- olosuhteisiin soveltuva sukelluspuku

Laitesukellus

CMAS One Star Diver -kurssilla käytetään virkistysukeltajan varustekokoonpanoa:

- räpylät
- maski
- snorkkeli
- olosuhteisiin soveltuva pudotettavissa oleva painojärjestelmä, kuten painovyö tai tasapainotusliivin painotaskut
- olosuhteisiin soveltuva sukelluspuku
- haarahihnaton tasapainotusliivi
- paineenalennin, johon on liitetty annostin, vara-annostin, liivin täyttöletku ja pullopainemittari. Annostimen letkun pituuden tulee olla alle 80 cm ja vara-annostimen letkun alle 100 cm. Paineenalentimeen saattaa olla liitettynä myös kuivapuvun täyttöletku.
- pullo, jossa on riittävästi hengityskaasua sukeltajan kokoon nähden (vähimmäissuositus: 10 l 200 bar aikuisille, 7 l 200 bar lapsille)
- syvyyttä ja aikaa mittaava laite/laitteet

Avovedessä käytetään lisäksi olosuhteiden mukaan tarvittavia lisävarusteita, esimerkiksi

- suunnistusvälineet
- leikkuuväline
- merkkipoiju
- hätämerkkien antamisväline

Normaalin virkistysukeltajan varustekokoonpanon käyttäminen on sukeltajan perusosaamista, joka jokaisen laitesukeltajan ja laitesukelluskouluttajan tulee lähtökohtaisesti osata.

CMAS Two Star Diver - ja CMAS Three Star Diver -kursseilla, taitokoulutuksissa ja erikoiskursseilla, sekä tekniikkasukelluskoulutuksissa sukeltaja voi, mikäli kyseisen kurssin järjestämisohjeissa ei ole muuten

ohjeistettu, käyttää oman valintansa mukaisia varusteita (esimerkiksi tuplapulloja tekniikkasukeltajan varustekokoonpanolla, sidemount-kokoonpanoa), edellyttäen että:

- Heillä on asianmukainen koulutus ja he kykenevät osoittamaan käytännössä pätevyytensä kyseisen varustekokoonpanon käyttämiseen.
- Kurssin kouluttaja hyväksyy sukeltajan käyttämän varustekokoonpanon.
- Varustekokoonpano ei ole ristiriidassa kurssilla opettavien käytäntöjen ja harjoitusten kanssa.

Kouluttajien ja koulutusavustajien tulee käyttää vastaavan tyyppistä varustekokoonpanoa kuin oppilaat käyttävät ja minkä käyttöön kurssi opettaa.

Mallisuoritukset on näytettävä samanlaisella varustekokoonpanolla kuin mitä oppilas käyttää.

Tekniikkasukeltajan varustekokoonpanon rakentamista ja käyttöä saa opettaa ainoastaan kouluttaja, jolla on vähintään CMAS Technical Skills Instructor- tai CMAS Sidemount Instructor –kortti.

Tekniikkasukellusvarusteiden käyttäminen ei anna oikeutusta minkään kurssin järjestämishjeessa määritellyn harjoituksen tekemättä jättämiseen.

Lainattavat ja vuokrattavat varusteet

Kurssin vastuukouluttajan on varmistuttava siitä, että oppilaille lainattavat tai vuokrattavat varusteet ovat:

- voimassaolevien määräysten mukaisia
- tarkastettuja ja hyvässä toimintakunnossa
- valmistajan ohjeiden mukaisesti asianmukaisesti huollettuja, ja niistä on pidetty huoltopöytäkirjaa.

Kurssin vastuukouluttajan on varmistuttava siitä, että oppilasta neuvotaan riittävästi tehtäviin sukelluksiin ja oppilaan omiin tarpeisiin nähden sopivien sukellusvarusteiden valinnassa (esim. tasapainotusliivin ja sukelluspuvun sopiva koko).

Kurssin vastuukouluttajan on varmistuttava siitä, että oppilas ei käytä varusteita ilman asianmukaista valvontaa. Sukellusvarusteiden turvallinen käyttö edellyttää erityistä koulutusta.

Oppilaiden omien varusteiden käyttäminen kurssilla

Kursseilla, joilla oppilaat käyttävät omia varusteitaan, kouluttajan on varmistuttava siitä, että varusteet soveltuvat tehtävien sukellusten turvalliseen suorittamiseen. Kouluttajalla on oikeus ja velvollisuus estää sukellus, jos varusteet eivät ole soveltuvia.

Sukeltajan lippu (A-lippu)

Avovesisukelluksilla käytetään sukeltajan lippua vesiliikennelain määräämällä tavalla, jos alueella on veneliikenteen mahdollisuus.

4.5.5 Oppilaille annettavat ohjeet

Ennen jokaista allas- ja avovesiharjoituskertaa CMAS-kouluttajan on käytävä oppilaiden kanssa läpi harjoitukseen liittyvät turvallisuusasiat ja annettava heille tarvittavat ohjeet:

- ketkä ovat kouluttajia, koulutusavustajia ja mahdollista pintaorganisaatiota, ja mitkä heidän roolinsa ovat
- pelastussuunnitelma
- sukellusparien/sukellusryhmien kokoonpanot
- millä tavalla osallistujien on toimittava.

Avovesikohteessa on edellisten lisäksi käytävä läpi seuraavat asiat:

- sukelluspaikkaa koskevat tiedot, keskittyen erityisesti mahdollisiin riskitekijöihin
- sukelluspareja/sukellusryhmiä koskevat ohjeet
- aika- ja syvyysrajoitukset.

4.6 Montako oppilasta per kouluttaja käytännön harjoituksiin?

Oppilaiden ja kouluttajien määrästä ohjeistetaan kurssien järjestämisohteissa. Mikäli kurssin järjestämisohteessa ei ole annettu muita ohjeita, yksi CMAS-kouluttaja voi valvoa enintään 8 oppilasta allas- ja avovesiharjoituksissa.

Kaikilla kursseilla, jos kouluttajalla on avustajana CMAS Dive Leader tai lähikouluttaja, voi hän ottaa ryhmään 2 oppilasta lisää per avustaja. Ryhmän maksimikokoa per CMAS-kouluttaja voi kasvattaa kuitenkin enintään 4 oppilaalla, vaikka avustajia olisikin useampia.

Esimerkki:

kouluttajia	avustajia	oppilaita
1	0	8
1	1	10
1	2	12
1	3	12 (yksi CMAS-kouluttaja ei voi valvoa useampaa kuin 12 oppilasta, vaikka hänellä olisikin useita avustajia)

Joko kouluttajan tai avustajan on pystyttävä ottamaan fyysinen kontakti jokaiseen oppilaaseen avovesisukelluksen jokaisella hetkellä.

Ryhmään voi ottaa enimmäismäärän oppilaita vain ihanteellisissa olosuhteissa. Kouluttajan tulee arvioida erikseen jokaisella sukelluksella, miten olosuhteet (esim. näkyvyys, veden liikkeet) ja oppilaiden valmiudet vaikuttavat turvallisuuteen. Kouluttaja voi valvoa samanaikaisesti vain niin montaa oppilasta, kuin on turvallista.

Tekniikkasukelluskoulutuksessa yksi CMAS-tekniikkasukelluskouluttaja voi valvoa enintään 4 oppilasta. Mikäli kouluttajaa avustaa yksi tai useampi CMAS Dive Leader tai lähikouluttaja, valvottavien oppilaiden määrää voidaan kasvattaa kahdella oppilaalla. Vaikka kouluttajalla olisi useampikin avustaja, ei ryhmää voi kasvattaa isommaksi kuin 6 oppilasta per tekniikkasukelluskouluttaja.

Esimerkki:

Tekniikkasukelluskouluttajia	avustajia	oppilaita
1	0	4
1	1	6
1	2	6
1	3	6 (yksi tekniikkasukelluskouluttaja ei voi valvoa useampaa kuin 6 oppilasta, vaikka hänellä olisikin useita avustajia)

Sukeltajaliiton näkemys on, että Suomessa avovedessä tilanne on ihanteellinen äärimmäisen harvoin, jos koskaan. Sukeltajaliitto suositteleeikin voimakkaasti, että oppilaiden määrää per kouluttaja rajoitetaan avovesiharjoituksissa. Vähimmäisvaatimus turvallisuuden kannalta on, että kouluttajan tulee nähdä jokainen valvomansa oppilas harjoituksen joka vaiheessa ja saada häneen fyysinen kontakti.

4.7 Sukelluskelpoisuus

Snorkkelisukelluskoulutukseen ja laitesukelluskokeiluun osallistuville henkilöille on annettava kirjallisesti tieto sukellusturvallisuuden mahdollisesti vaikuttavista terveydellisistä tekijöistä.

Laitesukelluskursseille osallistuvien henkilöt täyttävät terveys selvityslomakkeen ennen kurssin käytännön harjoitusten alkua.

Kaiken tasoille laitesukelluksen kouluttajakursseille osallistuvilla on oltava korkeintaan vuoden vanha lääkärintodistus sukelluskelpoisuudestaan.

Sekä oppilaiden että ohjaajien ja kouluttajien on oltava sekä terveydentilaltaan että vireystilaltaan sukelluskelpoisia sukellusharjoitusten aikana.

- Esim. kuume, flunssa, allergia jne. voivat olla tilapäisiä esteitä turvalliselle sukeltamiselle. Koulutussukellukset on näissä tapauksissa peruutettava tai siirrettävä, kunnes ne voidaan toteuttaa turvallisesti.
- Sukeltaminen, kouluttaminen ja koulutukseen osallistuminen huumaavien aineiden vaikutuksen alaisena on kiellettyä.
- Kunto ja vireystila ovat osa turvallisuutta.
- Ohjaajien, kouluttajien, vetäjien ja oppilaiden lepoaikojen kursseilla ja koulutusleireillä/tapahtumissa on oltava riittävä.

4.8 Allaskoulutus

- Kurssiin sisältyvät allasharjoitukset määritellään kunkin kurssin järjestämisohjeessa.
- Jokaisen uuden snorkkelisukellus- ja laitesukellustaidon opettaa CMAS-kouluttaja.
- Oppilaat voivat harjoitella CMAS-kouluttajan opettamia taitoja CMAS Dive Leaderin tai lähikouluttajan suorassa valvonnassa. Tällöinkin CMAS-kouluttajan on oltava läsnä ja vastattava kokonaisvalvonnasta.
- Oppilassuoritusten arvioinnin ja kurssin läpäisyvaatimuksiin kuuluvien allastaitojen hyväksymisen suorittaa CMAS-kouluttaja.

4.9 Avovesikoulutus

- Kurssiin sisältyvät avovesiharjoitukset määritellään kunkin kurssin järjestämisohteessa.
- Jokaisen uuden avovesitaidon opettaa CMAS-kouluttaja.
- Avovesiharjoitukset tapahtuvat pääsääntöisesti CMAS-kouluttajan suorassa valvonnassa. Jatkokursseilla, erikoiskursseilla ja taitokoulutuksissa osa avovesiharjoituksista saattaa kuitenkin olla sellaisia, että ne voidaan toteuttaa epäsuorassa valvonnassa. Tämä määritellään aina erikseen kyseisen kurssin järjestämisohteessa.
- Oppilassuoritusten arvioinnin ja kurssin läpäisyvaatimukseen kuuluvien avovesitaitojen hyväksymisen suorittaa CMAS-kouluttaja.
- Kurssisukellukset on suoritettava auringonnousun ja auringonlaskun välisenä aikana, mikäli kurssin järjestämisohteessa ei ole erikseen muuta määrätty.
- Avovesiharjoitukset on järjestettävä olosuhteissa, joissa suora pintaan nousu on mahdollinen, mikäli kurssin järjestämisohteessa ei ole erikseen muuta määrätty.
- Oppilas saa suorittaa enintään kolme kurssisukellusta vuorokaudessa.
- CMAS-kouluttajan on tekemänsä riskiarvioinnin perusteella päätettävä erikseen jokaisen avovesiharjoituksen tarvittavista koulutusavustajista, pintaorganisaatiosta ja käytettävistä turvallisuusvälineistä (nousuköydet, pintapoijut, valaistus jne.)
- CMAS-kouluttajan on peruutettava tai keskeytettävä sukellus, jos ympäristöolosuhteet, varusteongelmat tai oppilaan fyysinen tai henkinen kunto antavat siihen aiheen.

4.10 Velvollisuus kortittamatta jättämiseen

CMAS-kouluttajalla on velvollisuus jättää oppilas kortittamatta, mikäli oppilas ei ole kouluttajan arvion mukaan kyennyt suoriutumaan hyväksyttävällä tasolla kurssin järjestämisohteissa määritellyistä kurssin läpäisyvaatimuksista.

- Jo yksikin puutteellinen suoritus riittää perusteeksi jättää kortittamatta, vaikka kurssin muut läpäisyvaatimukset olisivat saavutettu hyväksytysti.
- CMAS-kouluttaja voi määritellä tarvittavaa lisäopetusta ja lisäharjoituksia, joiden tarkoituksena on auttaa oppilasta läpäisemään kurssi hyväksytysti. Tästä voi aiheutua oppilaalle lisäkustannuksia.

Mikäli aika kurssin aloittamisesta kurssin hyväksytyyn läpäisemiseen ylittää 12 kuukautta, CMAS-kouluttaja voi edellyttää oppilaalta lisäsuorituksia ja kertauskoulutusta, mikä voi aiheuttaa oppilaalle lisäkustannuksia.

4.11 CMAS-koulutuksen laatulupaus

Sukeltajaliitto valvoo Liiton jäsenseurojen ja yhteisöjäsenten järjestämän CMAS-koulutuksen laatua erilaisilla työkaluilla, esimerkiksi oppilaspalautetta keräämällä.

Sukeltajaliiton CMAS-koulutuksen yleisen koulutusohjeen, kurssien järjestämisohjeiden ja Sukeltajaliiton eettisten ohjeiden rikkomisesta ja koulutustilanteessa tapahtuvasta turvaohjeiden rikkomisesta voi seurata kurinpitotoimia, kuten Sukeltajaliiton kurinpitosäännössä on erikseen määrätty.

5. Hallinnollisia ohjeita

5.1 CMAS-kurssien järjestämisoikeus

Sukeltajaliiton alaisia CMAS-kursseja saavat järjestää Sukeltajaliiton jäsenseurat ja Liiton yhteisöjäsenet. Ohjaaja- tai kouluttajakurssin hyväksytyt suorittaminen antaa henkilölle henkilökohtaisen pätevyyden ohjaajan tai kouluttajan tehtävissä toimimiseen. Itsenäistä, seurojen tai yhteisöjäsenten ulkopuolella tapahtuvaa kurssien järjestämisoikeutta ohjaajilla ja kouluttajilla ei ole.

5.2 Kurssien yleiset pääsyvaatimukset

Sukelluskursseille voivat osallistua vain henkilöt, jotka on rekisteröity Liittoon joko suoraan henkilöjäsenenä tai Liiton jäsenseuran tai yhteisöjäsenen kautta.

Alle 18-vuotiailla oppilailla on oltava holhoojan kirjallinen suostumus sukelluskoulutukseen osallistumiseksi.

5.3 Ensiapu- ja hapenantiopätevydet

Niillä kursseilla, joiden pääsyvaatimukseen kuuluu voimassa oleva hätäensiapupätevyys ja/tai hapenantiopätevyys, ei ole merkitystä, minkä koulutusjärjestön ensiapukurssi on kyseessä. Kaikki yleisesti tunnettujen koulutusjärjestöjen myöntämät voimassaolevat pätevydet hyväksytään.

Hapenantiopätevyyden osalta on tärkeää, että koulutuksessa on huomioitu erityisesti sukeltajataudin ensiapu.

Ammatillisten pätevyyksien osalta on muistettava, että myöskään pelastusalan tai terveydenhoitoalan ammattilaisten ensiapupätevydet eivät ole automaattisia eivätkä ne ole ikuisesti voimassa. Myös heidän on ylläpidettävä pätevyksiään säännöllisten kertausten ja koulutusten avulla. Ammatillaisen ensiapupätevyyden voimassaolo voidaan varmistaa esim. esimiehen antamalla todistuksella.

5.4 Vakuutus

Kaikilla Sukeltajaliiton jäsenseuroilla on automaattisesti voimassa OP Vakuutuksen TuplaTurva-vakuutus Sukeltajaliiton jäsenetuna. TuplaTurva sisältää toiminnanvastuuvakuutuksen, joka korvaa ehtojensa puitteissa vakuutetun kolmannelle osapuolelle aiheuttaman henkilö- ja esinevahingon, josta vakuutettu on voimassa olevan oikeuden mukaan korvausvastuussa. Vahingon voi aiheuttaa vakuutetun työsuhteinen työntekijä tai vapaaehtoistyöntekijä, joka työskentelee vakuutetun toimeksiannosta. Vakuutus kattaa myös järjestäjän vastuun silloin, kun vakuutettu on pääsymaksullisen tai -maksuttoman tilaisuuden, harjoituksen tai leirin järjestäjä.

Toiminnan vastuuvakuutus ei ole korvauspiiriltään yhtä laaja kuin vakuutetun lain mukainen korvausvelvollisuus. Vakuutus ei korvaa esimerkiksi vakuutetun hallussa, lainassa, vuokralla tai muutoin vakuutetun hyödykseen käytettävänä olevalle omaisuudelle aiheutettuja vahinkoja. Lisätietoa saa vakuutusehdoista.

TuplaTurva sisältää myös talkootyöläisten tapaturmavakuutuksen. Koulutusavustajat, ohjaajat ja kouluttajat ovat sitä kautta tapaturmavakuutettuja toimiessaan talkootehtävissä seuran järjestämässä koulutuksissa ja muissa tapahtumissa, mutta eivät omilla harrastussukelluksillaan.

Oppilaiden tapaturmavakuutus ei sisälly TuplaTurvaan.

Sukeltajaliitto suosittelee kaikille laitesukeltajille sukeltajataudin painekammiohoidon kattavan tapaturmavakuutuksen hankkimista.

Sukeltajaliiton yhteisöjäsenet eivät ole TuplaTurvan piirissä. Heidän on hankittava erillinen toiminnanvastuuvakuutus.

5.5 CMAS-kortin hakeminen

Kurssin hyväksytysti suorittaneelle oppilaalle haetaan CMAS-kortti Sukeltajaliiton internetsivujen koulutuskalenterin kautta. Kurssin vastuukouluttajan on haettava kortti viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun oppilas on täyttänyt hyväksytysti kaikki kurssin läpäisyvaatimukset.

5.6 Oppilaan tietojen säilyttäminen

Sekä CMAS:n standardit että sukelluskoulutusta koskevat ISO-standardit määräävät kurssin järjestäjää säilyttämään oppilasta ja hänen kurssisuorituksiaan koskevia tietoja määräajan. Standardin ISO 24803:2017 (Requirements for recreational diving providers) mukaan kurssin järjestäjän on säilytettävä rekisteritietoja

vähintään seitsemän (7) vuoden ajan. Rekisteröinnissä on huomioitava tietosuojalait ja -asetukset. Kerättäviin tietoihin kuuluvat:

- nimi, osoite, syntymäaika
- tieto siitä, että terveystarkastus on tehty
- tieto sukellusseuran jäsenyydestä tai Sukeltajaliiton henkilöjäsenyydestä
- kurssin aikana hyväksytysti suoritettavat opintosuoritteet
- kortitustiedot kurssin hyväksytyn suorittamisen jälkeen.

5.7 Sukeltajaliiton kalenterin hyödyntäminen kurssin markkinoinnissa

Sukeltajaliiton kurssikalenteriin lisätty kurssi näkyy julkisena, mikäli näkyvyyttä ei erikseen piiloteta. Sukellusharrastuksen aloittamista suunnittelevat tai jatkokoulutusmahdollisuuksia etsivät henkilöt käyttävät yleisesti Liiton sivujen tapahtumakalenteria kurssien etsimiseen. Seurojen ja yhteisöjäsenten kannattaakin lisätä järjestämänsä kurssit Liiton kalenteriin mahdollisimman aikaisin, jolloin näkyvyydestä saadaan suurin hyöty.

5.8 Kurssin vastuukouluttaja

Kurssin järjestävän jäsenseuran tai yhteisöjäsenen on nimettävä jokaiselle kurssille pätevä vastuukouluttaja, jonka:

- On perehdyttävä viimeisimpiin koulutusmateriaaleihin ennen kurssin aloittamista, kuten yleiseen koulutusohjeeseen ja kurssikohtaiseen järjestämisohjeeseen sekä kurssin teoriamateriaaleihin.
- Ei ole pakko osallistua jokaiselle oppitunnille ja jokaiseen harjoitukseen. Mikäli kurssin nimetty vastuukouluttaja ei ole paikalla, hän valitsee itselleen sijaisen, jonka kouluttajaluokitus riittää vähintään kyseisen kurssitason vastuukouluttajana toimimiseen. Tämä läsnä oleva kouluttaja on vastuussa koulutuksen turvallisuudesta sillä harjoituskerralla.
- On oltava aina kokonaisvastuussa kurssin turvallisuudesta ja koulutuksen laadusta.
- On osallistuttava myös henkilökohtaisesti jokaisen vastuulleen ottamansa kurssin läpivientiin ja oppilaiden taitotason ja kurssin läpäisykriteerien arviointiin.

5.9 Koulutusvastaava

Jokaisen CMAS-koulutusta tarjoavan Sukeltajaliiton jäsenseuran ja yhteisöjäsenen on nimettävä koulutusvastaavan tehtäviä hoitava henkilö.

Koulutusvastaava

- suunnittelee ja kehittää koulutustoimintaa yhteistyössä seuran johtokunnan tai yhteisöjäsenen johdon kanssa
- organisoi ja koordinoi eri kurssien vastuukouluttajien toimintaa
- toimii vastuukouluttajien tukena yksittäisten kurssien suunnittelussa ja järjestämisessä
- varmistuu yhteistyössä eri kurssien vastuukouluttajien kanssa, että kurssien kouluttajilla ja koulutusavustajilla on asianmukaiset, voimassa olevat luokitukset tehtäviinsä
- koordinoi koulutustarjontaa kokonaisuutena
- huolehtii koulutustoiminnan jatkuvuuden edellytyksistä
- huolehtii siitä, että kouluttajat saavat toiminta-aikanaan Sukeltajaliiton järjestämää tai hyväksymää jatkokoulutusta
- huolehtii koulutustoiminnan turvallisuudesta yhteistyössä turvallisuusvastaavan ja eri kurssien vastuukouluttajien kanssa
- vastaa sukeltaja-, ohjaaja- ja kouluttajakorttien uusimisesta

Koulutusvastaavan ei tarvitse olla kouluttaja. Tehtävässä tärkeintä on organisointikyky. Jos koulutusvastaava ei ole itse CMAS-kouluttaja, hän hankkii kouluttajaluokitusta vaativissa asioissa (esim. kortin uusiminen) tehtävään sopivan kouluttajan.

6. Korttien uusiminen

6.1 Sukeltajakortin uusinta ja nimenmuutos

Kortti voidaan uusia ainoastaan henkilölle, joka on Liiton jäsenseuran jäsen, Liiton henkilöjäsen tai rekisteröity Sukeltajaliittoon yhteisöjäsenen kautta. Tämä koskee myös nimenmuutoksen jälkeen uudella nimellä haettavaa korttia.

Kortin uusinta voidaan tehdä joko oman seuran koulutusvastaavan kautta tai ottamalla yhteyttä suoraan Sukeltajaliiton toimistoon.

Korttien tiedot löytyvät Sukeltajaliiton rekisteristä, joten kortin uusiminen on helppoa. Joissain tapauksissa rekisteritieto kuitenkin puuttuu:

- Vanhimmat kortit on tehty käsin (erityisesti ns. "pahvikortit"), eikä tieto kortituksesta ole koskaan tallentunut Sukeltajaliiton sähköiseen rekisteriin.
- Jos sukeltajan jäsenyys on ollut poikki pidemmän aikaa, on sukeltajan tiedot saatettu tietosuojajasyistä poistaa Liiton rekisteristä.

Rekisteritiedon puuttuessa kortti voidaan uusia vain, jos kortin uusijalla on asiakirjatodisteita siitä, että kurssi on suoritettu:

- Vanha kortti on tallella.
- Kortti on kadonnut, mutta tallella on edelleen kurssitodistus, asianmukaisesti täytetty opintosuoritusvihko, sukelluspäiväkirja johon kouluttaja on kuitannut kurssisukellukset hyväksytysti suoritetuiksi tai vastaava muu dokumentti, josta kiistattomasti selviää, että kortti on ollut olemassa.

6.2 Muiden CMAS-järjestöjen myöntämät sukeltajakortit

CMAS:n sääntöjen mukaan kaikkien CMAS:n jäsenjärjestöjen velvollisuus on hyväksyä muiden maiden CMAS-liittojen tai CMAS Diving Centre -sukelluskeskusten myöntämät CMAS-kortit sellaisenaan. Ulkomailla suoritettuja CMAS-kortteja ei tarvitse vaihtaa suomalaiseen CMAS-korttiin, vaan kumpikin kortti antaa samat oikeudet ja jatkokoulutukseen osallistumismahdollisuudet.

Nimenmuutostilanteessa ulkomailla suoritettu kortti voidaan uusia uudella nimellä suomalaiseksi kortiksi. Tällöin ulkomailla suoritettu kortti on esitettävä todisteeksi luokituksen olemassaolosta.

Suoritetuista CMAS-korteista ei ole olemassa maailmanlaajuista rekisteriä. Jos ulkomailla suoritettu CMAS-kortti katoaa, kadonneen kortin tilalle voidaan uusia suomalainen CMAS-kortti, jos kortin uusijalla on asiakirjatodisteita siitä, että kurssi on suoritettu (kurssitodistus, asianmukaisesti täytetty opintosuoritusvihko, sukelluspäiväkirja johon kouluttaja on kuitannut kurssisukellukset hyväksytysti

suoritetuiksi jne.). Jos kortin uusijalla ei ole näitä asiakirjatodisteita tallessa, hänen on pyydettävä todistusta kortituksen olemassaolosta sen maan liitosta, jossa se on suoritettu.

6.3 Ohjaaja- ja kouluttajakortit

Sukeltajaliiton norppaohjaaja- ja lähikouluttajakortit ja CMAS:n snorkkelisukellus- ja laitesukelluskouluttajakortit ovat voimassa viisi vuotta kortin myöntämivuoden viimeisestä päivästä lukien.

Jos niiden voimassaolo on päättynyt korkeintaan 12 kuukautta aikaisemmin, ne voidaan uusia seuraavasti:

Kaikkia ohjaaja- ja kouluttajakortteja koskevat uusimisvaatimukset

- Sukeltajaliiton jäsenseuran tai yhteisöjäsenen nimeämä nuorisovastaava tai koulutusvastaava uusi kortin.
- Kortin uusijan on oltava Sukeltajaliiton jäsenseuran jäsen tai Liiton henkilöjäsen tai rekisteröity Sukeltajaliittoon yhteisöjäsenen kautta.
- Nuorisovastaava tai koulutusvastaava tietää, että kouluttaja on osallistunut säännöllisesti seuran koulutus- ja sukellustoimintaan kortin voimassaoloaikana, tai
- Kortin uusija on toiminut säännöllisesti ohjaajana tai kouluttajana ja kykenee vahvistamaan sen koulutuspäiväkirjansa avulla tai muulla luotettavalla tavalla, sekä on ylläpitänyt säännöllisesti sukellustaitojaan ja kykenee vahvistamaan sen sukelluspäiväkirjansa avulla.
- Kortin uusija on suorittanut Liiton Dyykki-oppimisympäristössä ohjaajan tai kouluttajan päivityspaketin.
- [Kortin uusija omaa voimassa olevan Vastuullinen valmentaja -kurssisuorituksen](#)

Lähikouluttaja- ja laitesukelluskouluttajakortteja koskevat lisävaatimukset

- Kortin uusijan hätäensiapu- ja hapenantopätevyydet ovat voimassa.
- Kortin uusijan laitesukelluskelpoisuus on kartoitettu terveys selvityslomakkeella.

CMAS M3 -kortin uusimista koskevat lisävaatimukset

- Kortin uusija on osallistunut CMAS M3 -kouluttajien ja liittokouluttajien päivityspäivään vähintään yhden kerran kortin voimassaolokauden aikana, mieluiten voimassaolokauden parin viimeisen vuoden aikana.

Jos kouluttajakortin vanhenemisestä on yli vuosi, mutta alle viisi vuotta, koulutusvastaava voi edellä mainittujen lisäksi vaatia kouluttajan taitoradan hyväksytyä suorittamista.

Jos kouluttajakortin vanhenemisestä on yli viisi vuotta, mutta alle kymmenen vuotta, koulutusvastaava voi edellä mainittujen lisäksi vaatia kortin uusijaa osallistumaan yhdelle tai useammalle kurssille koulutusavustajan roolissa ennen kouluttajakortin uusimista. Lisäksi voidaan vaatia lääkärintodistusta laitesukelluskelpoisuudesta.

Yli kymmenen vuotta sitten vanhentuneita kouluttajakortteja ei voi uusia, vaan kouluttajakurssi on suoritettava uudestaan.

Koulutusvastaava voi aina tarvittaessa edellyttää kortin uusijalta lisänäyttöjä ja/tai lisäopintoja ennen kortin uusimista. Koulutusvastaava voi myös uusia kortin aiempaa alemman luokan kortiksi, mikäli kortin uusijan tiedot, taidot tai sukellus- ja koulutuskokemus eivät enää vastaa hänen aiempaa luokitustaan tai ko. luokitusta koskevia voimassa olevia kortitusvaatimuksia.

Jos kouluttajan jäsenyys Sukeltajaliitossa päättyy, hän menettää myös CMAS-kouluttajaoikeutensa ja on velvollinen palauttamaan korttinsa Liiton toimistoon.

6.4 Muiden CMAS-järjestöjen myöntämät kouluttajakortit

Ulkomailla suoritetun CMAS-kouluttajakortin tilalle on haettava suomalaista CMAS-kouluttajakorttia. Vain Sukeltajaliiton rekisterissä voimassa oleva CMAS-kouluttajakortti antaa kouluttajalle pääsyn ja oikeudet Sukeltajaliiton koulutuskalenteriin, materiaalipankin kouluttajaosioon ym. kouluttajan työkaluihin.

Ulkomailla suoritetun CMAS-kouluttajakortin omaavan sukelluskouluttajan on perehdyttävä Sukeltajaliiton sääntöihin ja ohjeisiin, eri kurssien suomalaisiin järjestämisohjeisiin ja suomenkielisiin koulutusmateriaaleihin. Perehdyttämisen jälkeen seuran koulutusvastaava tekee kouluttajakorttihakemuksen Sukeltajaliitolle.

6.6 Erikoiskurssien ja taitokoulutusten kouluttajakortit

Ne Sukeltajaliiton ja CMAS:n erikoiskurssien ja taitokoulutusten kouluttajakortit, joihin ei erikseen ole merkitty näkyviin viimeistä voimassaolopäivää, voivat olla voimassa enintään niin kauan, kuin ko. erikoiskurssin kouluttajaluokituksen pohjavaatimuksena ollut varsinainen kouluttajakortti on voimassa.

Esimerkki: CMAS Nitrox Instructor - kouluttajakortin voimassaolo päättyy, jos henkilön CMAS One Star Instructor -kouluttajakortti ei enää ole voimassa.

7. Muut koulutusjärjestöt

7.1 Sukelluskoulutusta koskevat ISO-standardit

Kansainvälinen standardisoimisjärjestö ISO (International Organization for Standardization) on laatinut kansainvälisiä standardeja joillekin sukelluskursseille ja sukelluskouluttajakursseille. ISO-standardit helpottavat eri sukelluskoulutusjärjestöjen myöntämien korttien vertailemista niiden kurssitasojen osalta, joihin standardi on olemassa.

ISO-standardia ei kuitenkaan ole olemassa kaikille kursseille.

7.2 Sukelluskoulutuksen EUF-sertifikaatti

EUF (European Underwater Federation) ja itävaltalainen standardisoimisjärjestö Austrian Standards International hoitavat yhteistyössä auditointijärjestelmää, jonka kautta sukelluskoulutusjärjestöillä on mahdollisuus saada sertifikaatti omaan koulutusjärjestelmäänsä kuuluvien kurssien vastaavuuksista ISO-standardeihin.

Lisätietoja EUF-sertifiointista ja yli 20 sukelluskoulutusjärjestön sertifiointitiedot löytyvät osoitteesta www.euf-certification.org

7.3 Muiden koulutusjärjestöjen kortit

Muiden kansainvälisesti yleisesti hyväksytyjen sukelluskoulutusjärjestöjen sukeltajakortit oikeuttavat osallistumaan samoihin CMAS-kursseihin, kuin mihin vastaavan tasoinen CMAS-kortti oikeuttaisi.

Suomalaisten useimmiten kohtaamien koulutusjärjestöjen vastaavuuksia ovat:

ISO-standardi	Sukeltajaliitto CMAS	PADI	SSI	NAUI*
ISO 24801-2	One Star Diver	Open Water Diver	Open Water Diver	Open Water Scuba Diver
Ei vastaavaa ISO-standardia	Two Star Diver	Advanced Open Water Diver	Advanced Open Water Diver	Advanced Open Water Scuba Diver
ISO 24801-3	Three Star Diver	Divemaster	Dive Guide	Dive Master
ISO 11207	Enriched Air Nitrox Diver	Enriched Air Diver	Enriched Air Nitrox	Enriched Air Nitrox Diver
Ei vastaavaa ISO-standardia	Rescue Diver	Rescue Diver	Diver Stress & Rescue	Rescue Scuba Diver
ISO 24802-2	One Star Instructor	Open Water Instructor	Open Water Instructor	Scuba Instructor
ISO 13293 "Level 1 gas blender"	Nitrox Gas Blender	Gas Blender - Enriched Air	Gas Blender	NAUI EANx Blender
ISO 13293 "Level 2 gas blender"	Trimix Gas Blender	Gas Blender - Trimix		NAUI Mixed Gas Blender

*NAUI on muuttanut osan kurssinsa nimiä vuonna 2020

Taulukossa on kuvattu useimmin esiintyvät vastaavuudet. Myös muilla koulutusjärjestöillä ja muilla kurssitasoilla esiintyy samanlaisia vastaavuuksia. Niiden kurssitasojen osalta, joihin on olemassa ISO-standardi, vastaavuuksista löytyy tarkempaa tietoa osoitteesta www.euf-certification.org

Mikäli koulutusjärjestö puuttuu taulukosta eikä sen sertifiointitietoja löydy www.euf-certification.org -sivustolta, tai kurssitasoa koskevaa ISO-standardia ei ole olemassa, jatkokoulutukseen vastaavuuden perusteella pyrkivän oppilaan velvollisuus on esittää kouluttajalle riittävät selvitykset koulutuksensa sisällöstä, että kouluttaja pystyy arvioimaan toteutuuko vastaavuus.

8. Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen

Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen on suoritustapa, jolla voi suorittaa osan koulutuksesta osoittamalla aiemmin hankittua osaamistaan. Oppilas voi suorittaa opintojaan nopeammin, eikä hänen tarvitse opiskella asioita/taitoja, jotka jo osaa.

Prosessin käynnistäminen edellyttää aina oppilaan omaa aloitetta. Oppilaan velvollisuus on todistaa aikaisemmin hankittu osaamisensa esittämällä tarvittavat asiakirjat, muiden koulutusjärjestöjen voimassaolevat kortit, riittävät selvitykset koulutuksensa sisällöstä jne.

8.1 Aiemmin hankitun osaamisen hyväksi lukeminen kurssin osasuorituksena

CMAS-koulutuksen ja jonkin toisen koulutusjärjestön koulutustasot eivät välttämättä aina täysin vastaa toisiaan. Mikäli oppilas on suorittanut hyväksytysti jonkin muun koulutusjärjestön kurssin, jossa on opetettu samoja osa-alueita kuin pidettävällä CMAS-kurssilla, vastuukouluttaja voi hyväksyä tämän kurssin suorituksia CMAS-kurssin osasuorituksiksi.

8.2 Crossover

Kun kyseessä on toisen koulutusjärjestön koulutustaso joka vastaa suoraan tiettyä CMAS-kortitusta, voidaan vastaava CMAS-kortti myöntää crossover-menettelyllä.

Kortin myöntävä CMAS-kouluttaja voi harkintansa mukaan joko myöntää CMAS-kortin suoraan, tai hän voi edellyttää Sukeltajaliiton ohjeisiin ja suomalaisiin sukellusolosuhteisiin perehtymistä sekä näyttöjä kortin hakijan teoria- ja/tai käytännön taidoista.

Eräiden kouluttajakorttien osalta crossoverin vaatimukset kerrotaan kouluttajakurssin järjestämishjeessa.

Yhteenveto eräistä snorkkelisukelluksen kurssivaatimuksista

Varmista aina kurssin sisältö ja tarkat vaatimukset kurssin järjestämisohjeesta						
Kurssi	Vastuu-kouluttaja	Ikäraja	Pääsyaatimus	Oppilaiden : kouluttajien määrä	Käytännön harjoitukset	Suurin syvyys kurssin jälkeen
CMAS* Snorkel Diver	CMAS* Snorkel Diving Instr	7	Ei ole	6:1	Allas	–
CMAS** Snorkel Diver	CMAS** Snorkel Diving Instr	12	CMAS* Snorkel Diver	6:1	Allas Avovesi	–
CMAS*** Snorkel Diver	CMAS** Snorkel Diving Instr	Vähintään 12, mutta suositus yli 15	CMAS** Snorkel Diver	6:1	Allas Avovesi	–
Snorkel Resc Diver	CMAS** Snorkel Diving Instr	15	CMAS** Snorkel Diver	6:1	Allas Avovesi	–
CMAS* Snorkel Diving Instr	Nuvakun liittokoul	18	CMAS** Snorkel Diver tai CMAS* Diver tai hyväksytty snorkkelisukellus-kurssin teoriakoe + hyväksytty norpan taitorata tai uimaopettajan peruskurssi + edellistä kohtaa vastaavat tiedot ja taidot	6:1	Allas	–
CMAS** Snorkel Diving Instr	Nuvakun liittokoul	18	CMAS*** Star Snorkel Diver + Norppaohjaaja tai CMAS*** Diver	6:1	Allas Avovesi	–

Ryhmään voi ottaa enimmäismäärän oppilaita vain ihanteellisissa olosuhteissa. Kouluttajan tulee arvioida erikseen jokaisella sukelluksella, miten olosuhteet (esim. näkyvyys, veden liikkeet) ja oppilaiden valmiudet vaikuttavat turvallisuuteen. Kouluttaja voi valvoa samanaikaisesti vain niin montaa oppilasta, kuin on turvallista.

Varmista aina kurssin sisältö ja tarkat vaatimukset kurssin järjestämisohjeesta						
Kurssi	Vastuu-kouluttaja	Ikäraja	Pääsyaatimus	Oppilaiden : kouluttajien määrä	Käytännön harjoitukset	Suurin syvyys kurssin jälkeen
Kuuttiohj	Nuvakun liittokoul	18	Norppaohj <i>tai</i> CMAS* Snorkel Diving Instr	6:1	Allas	–
Nuvakun liittokoul	Nuvakun liittokoul	18	Sitä ohjaaja- ja/tai kouluttajakurssia vastaava luokitus, jolla kouluttaa	6:1	Ohjaaja- ja/tai kouluttaja-kursseilla tehtävät näyttö-suoritukset	–
Ryhmään voi ottaa enimmäismäärän oppilaita vain ihanteellisissa olosuhteissa. Kouluttajan tulee arvioida erikseen jokaisella sukelluksella, miten olosuhteet (esim. näkyvyys, veden liikkeet) ja oppilaiden valmiudet vaikuttavat turvallisuuteen. Kouluttaja voi valvoa samanaikaisesti vain niin montaa oppilasta, kuin on turvallista.						

Yhteenveto eräistä laitesukelluksen kurssivaatimuksista

Varmista aina kurssin sisältö ja tarkat vaatimukset kurssin järjestämisohjeesta						
Kurssi	Vastuu-kouluttaja	Ikäraja	Pääsyvaatimus	Oppilaiden : kouluttajien määrä	Käytännön harjoitukset	Suurin syvyys kurssin jälkeen
Tervetuloa laitesukelluskokeiluun!	CMAS* Instr	12 10, jos vähintään CMAS* Snorkel Diver -kortti	Ei ole	4:1 1:1, jos alle 14-vuotias osallistuja	Allas	–
Sukella Suomessa	CMAS* Instr	14	Vastaava kuin CMAS Children Diving Gold tai CMAS* Diver	8:1	Allas tarvittaessa Avovesi 1	Ei kasvata aiempaa syvyysrajaa
Takaisin veteen	CMAS* Instr	14	CMAS Children Diving Gold tai CMAS* Diver	8:1	Allas tarvittaessa Avovesi 1	Ei kasvata aiempaa syvyysrajaa
CMAS* Diver	CMAS* Instr	14 12, CMAS Children Diving Gold	Ei ole	Altaassa 6:1 3:1, jos alle 14-vuotias osallistuja 1:1, jos alle 14-vuotias osallistuja ja syvyys yli 5 m Avovedessä 4:1 1:1, jos alle 14-vuotias osallistuja	Allas Avovesi 4	20 m 10 m, jos alle 14-vuotias
CMAS Dry Suit Diver	CMAS* Instr	14	CMAS* Diver (tai oppilaana kurssilla)	8:1	Pinnalla Allas Avovesi 2	Ei kasvata aiempaa syvyysrajaa
CMAS Ice Diver	CMAS* Instr	15	CMAS** Diver	8:1	Pinnalla Allas Avanto 2	Ei kasvata aiempaa syvyysrajaa
CMAS Compressor Operator	CMAS* Instr	18	Ei ole	8:1	Pinnalla	Ei kasvata aiempaa syvyysrajaa

Ryhmään voi ottaa enimmäismäärän oppilaita vain ihanteellisissa olosuhteissa. Kouluttajan tulee arvioida erikseen jokaisella sukelluksella, miten olosuhteet (esim. näkyvyys, veden liikkeet) ja oppilaiden valmiudet vaikuttavat turvallisuuteen. Kouluttaja voi valvoa samanaikaisesti vain niin montaa oppilasta, kuin on turvallista.

Varmista aina kurssin sisältö ja tarkat vaatimukset kurssin järjestämisohjeesta						
Kurssi	Vastuu-kouluttaja	Ikäraja	Pääsyaatimus	Oppilaiden : kouluttajien määrä	Käytännön harjoitukset	Suurin syvyys kurssin jälkeen
CMAS EANx Diver	CMAS* Instr + CMAS Nx Instr	14	CMAS* Diver (tai oppilaana kurssilla)	8:1	Pinnalla	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS Tec Skills	CMAS* Instr + CMAS Tec Skills Instr	14	CMAS* Diver	8:1	Allas Avovesi 1	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS Sidemount Diver	CMAS* Instr + CMAS Sidemount Instr	14	CMAS* Diver	4:1	Allas 1 Avovesi 5	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS** Diver	CMAS** Instr	15	CMAS* Diver	8:1	Allas Avovesi 4	30 m
CMAS Resc Diver	CMAS** Instr	15	CMAS* Diver + Hapenanto + Hätäensiapu	8:1	Pinnalla Allas Avovesi 2	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS Wreck Diver	CMAS** Instr	14	CMAS* Diver	8:1	Pinnalla Avovesi 2	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS UW Navigation	CMAS** Instr	15	CMAS* Diver	6:1	Pinnalla Avovesi 3	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS Night Diver	CMAS** Instr	15	CMAS** Diver	4:1	Avovesi 2	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS*** Diver	CMAS** Instr	18	CMAS** Diver + CMAS Resc Diver + Hapenanto + Hätäensiapu	6:1	Pinnalla Allas Avovesi 4	40 m

Ryhmään voi ottaa enimmäismäärän oppilaita vain ihanteellisissa olosuhteissa. Kouluttajan tulee arvioida erikseen jokaisella sukelluksella, miten olosuhteet (esim. näkyvyys, veden liikkeet) ja oppilaiden valmiudet vaikuttavat turvallisuuteen. Kouluttaja voi valvoa samanaikaisesti vain niin montaa oppilasta, kuin on turvallista.

Varmista aina kurssin sisältö ja tarkat vaatimukset kurssin järjestämisohjeesta						
Kurssi	Vastuu-kouluttaja	Ikäraja	Pääsyvaatimus	Oppilaiden : kouluttajien määrä	Käytännön harjoitukset	Suurin syvyys kurssin jälkeen
CMAS Nx Gas Blender	CMAS Nx Gas Blender Instr	18	Ei ole	4:1	Pinnalla	Ei kasvata aiempaa syvyysrajaa
CMAS Tmx Gas Blender	CMAS Tmx Gas Blender Instr	18	CMAS Nx Gas Blender	4:1	Pinnalla	Ei kasvata aiempaa syvyysrajaa
CMAS Rec Tmx Diver	CMAS Rec Tmx Instr	18	CMAS** Diver + CMAS EANx Diver	3:1	Avovesi 2	48 m
CMAS Adv Nx Diver	CMAS Adv Nx Instr	16	CMAS** Diver + CMAS EANx Diver	4:1	Avovesi 3	Ei kasvata aiempaa syvyysrajaa
CMAS Ext Range Nx Diver	CMAS Adv Nx Instr + CMAS Ext Range Nx Diver	18	CMAS Adv Nx Diver	3:1	Avovesi 4	Ei kasvata aiempaa syvyysrajaa
CMAS Normoxic Tmx Diver	CMAS Normoxic Tmx Instr	18	CMAS** Diver + CMAS Adv Nx Diver	3:1	Avovesi 6	MOD 60m END 40m

Ryhmään voi ottaa enimmäismäärän oppilaita vain ihanteellisissa olosuhteissa. Kouluttajan tulee arvioida erikseen jokaisella sukelluksella, miten olosuhteet (esim. näkyvyys, veden liikkeet) ja oppilaiden valmiudet vaikuttavat turvallisuuteen. Kouluttaja voi valvoa samanaikaisesti vain niin montaa oppilasta, kuin on turvallista.

Varmista aina kurssin sisältö ja tarkat vaatimukset kurssin järjestämisoheesta						
Kurssi	Vastuu-kouluttaja	Ikäraja	Pääsyaatimus	Oppilaiden : kouluttajien määrä	Käytännön harjoitukset	Suurin syvyys kurssin jälkeen
CMAS* Instr	CMAS*** Instr	18	CMAS*** Diver + Hapenanto + Hätäensiapu	Vähintään 1 M3 ja 1 vähintään M2 tulee osallistua kurssin järjestämiseen ja yhdessä vastaanottaa ja arvioida oppilas-suoritukset sekä hyväksyä kouluttajanimitykset	Pelastusnäyte Hapenanto-näyte Ensiapunäyte Allas 3 Avovesi 3	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS Nx Instr	CMAS*** Instr + CMAS Nx Instr	18	CMAS EANx Diver + CMAS* Instr	8:1	Näyttökoe: kurssin suunnittelu ja toteuttaminen	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS Tec Skills Instr	–	18	CMAS Adv Nx Diver + CMAS* Instr	–	Kirjallinen hakemus laite-sukellus-valiokunnalle	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS Sidemount Instr	CMAS*** Instr + CMAS Sidemount Instr	18	CMAS* Instr + CMAS Sidemount Diver	4:1	Näyttökoe: kurssin suunnittelu ja toteuttaminen	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS** Instr	CMAS*** Instr	18	CMAS* Instr + Hapenanto + Hätäensiapu	Vähintään 1 M3 ja 1 vähintään M2 tulee osallistua kurssin järjestämiseen ja yhdessä vastaanottaa ja arvioida oppilas-suoritukset sekä hyväksyä kouluttajanimitykset	Pelastusnäyte Hapenanto-näyte Ensiapunäyte Allas 2 Avovesi 2	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
Ryhmään voi ottaa enimmäismäärän oppilaita vain ihanteellisissa olosuhteissa. Kouluttajan tulee arvioida erikseen jokaisella sukelluksella, miten olosuhteet (esim. näkyvyys, veden liikkeet) ja oppilaiden valmiudet vaikuttavat turvallisuuteen. Kouluttaja voi valvoa samanaikaisesti vain niin montaa oppilasta, kuin on turvallista.						

Varmista aina kurssin sisältö ja tarkat vaatimukset kurssin järjestämisohjeesta						
CMAS*** Instr	Laitesuk liittokoul	18	CMAS** Instr + Hapenanto + Hätäensiapu	Vähintään 2 liittokouluttajaa osallistuu arviointiin. Laitesukellusvaliokunta päättää nimityksestä.	Pelastusnäyte Hapenanto-näyte Ensiapunäyte Allas 4 Avovesi 4	Ei kasvata aiempaa syvyysrajaa
Laitesuk liittokoul	Laitesuk liittokoul	18	CMAS*** Instr + Hapenanto + Hätäensiapu	Laitesukellusvaliokunta esittää Liiton hallitus päättää nimityksestä	Näyttökoe: kouluttajakurssin suunnittelu ja toteuttaminen	Ei kasvata aiempaa syvyysrajaa
Ryhmään voi ottaa enimmäismäärän oppilaita vain ihanteellisissa olosuhteissa. Kouluttajan tulee arvioida erikseen jokaisella sukelluksella, miten olosuhteet (esim. näkyvyys, veden liikkeet) ja oppilaiden valmiudet vaikuttavat turvallisuuteen. Kouluttaja voi valvoa samanaikaisesti vain niin montaa oppilasta, kuin on turvallista.						

Varmista aina kurssin sisältö ja tarkat vaatimukset kurssin järjestämishojeesta						
Kurssi	Vastuu-kouluttaja	Ikäraja	Pääsyaatimus	Oppilaiden : kouluttajien määrä	Käytännön harjoitukset	Suurin syvyys kurssin jälkeen
CMAS Nx Gas Blender Instr	CMAS*** Instructor + CMAS Nx Gas Blender Instr	18	CMAS Nx Gas Blender + CMAS Nx Instr + Hätäensiapu	4:1	Näyttökoe: kurssin suunnittelu ja toteuttaminen	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS Tmx Gas Blender Instr	CMAS*** Instructor + CMAS Tmx Gas Blender Instr	18	CMAS Tmx Gas Blender + CMAS Nx Instr + Hätäensiapu	4:1	Näyttökoe: kurssin suunnittelu ja toteuttaminen	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS Rec Tmx Instr	CMAS*** Instr + CMAS Rec Tmx Instr	18	CMAS Rec Tmx Diver + CMAS** Instr + CMAS Tec Skills Instr + Hapenanto + Hätäensiapu	3:1	Näyttökoe: kurssin suunnittelu ja toteuttaminen	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
CMAS Adv Nx Instr	CMAS*** Instr + CMAS Adv Nx Instr	18	CMAS Adv Nx Diver + CMAS** Instr + CMAS Tec Skills Instr + Hapenanto + Hätäensiapu	4:1	Näyttökoe: kurssin suunnittelu ja toteuttaminen	Ei kasvata aiempaa syvyys-rajaa
Ryhmään voi ottaa enimmäismäärän oppilaita vain ihanteellisissa olosuhteissa. Kouluttajan tulee arvioida erikseen jokaisella sukelluksella, miten olosuhteet (esim. näkyvyys, veden liikkeet) ja oppilaiden valmiudet vaikuttavat turvallisuuteen. Kouluttaja voi valvoa samanaikaisesti vain niin montaa oppilasta, kuin on turvallista.						

Varmista aina kurssin sisältö ja tarkat vaatimukset kurssin järjestämisohjeesta						
Kurssi	Vastuu-kouluttaja	Ikäraja	Pääsyvaatimus	Oppilaiden : kouluttajien määrä	Käytännön harjoitukset	Suurin syvyys kurssin jälkeen
CMAS Normoxic Tmx Instr	CMAS*** Instr + CMAS Normoxic Tmx Instr	18	CMAS Normoxic Tmx Diver + CMAS Tmx Gas Blender + CMAS** Instr + CMAS Adv Nx Instr + Hapenanto + Hätäensiapu	2:1	Näyttökoe: kurssin suunnittelu ja toteuttaminen	Ei kasvata aiempaa syvyysrajaa
Ryhmään voi ottaa enimmäismäärän oppilaita vain ihanteellisissa olosuhteissa. Kouluttajan tulee arvioida erikseen jokaisella sukelluksella, miten olosuhteet (esim. näkyvyys, veden liikkeet) ja oppilaiden valmiudet vaikuttavat turvallisuuteen. Kouluttaja voi valvoa samanaikaisesti vain niin montaa oppilasta, kuin on turvallista.						